

KÖZVÉLEMÉNY-KUTATÓ FELMÉRÉS

2014. április
Szabolcs-Szatmár-
Bereg megye

**„Ne légy áldozat” c.
projekthez kapcsolódó mérés,
közvélemény-kutatás II.**

Megrendelő:
**Közigazgatási és
Igazságügyi Hivatal**

Készítette:
Real-PR 93.
piac- és közvéleménykutató Kft.

Kutatásvezető:
Sóvágó Sándor

Tartalomjegyzék

1	MÓDSZERTAN	4
2	ÖSSZEFOGLALÁS	6
3	ELEMZÉS	8
3.1	RENDVÉDELMI, IGAZSÁGÜGYI SZERVEZETEK ISMERETE.....	8
3.2	ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSE	13
3.3	ÁLDOZATSEGÍTŐ SZOLGÁLAT	23
3.4	BŰNCSELEKMÉNYEK BEN ÁLDOZATKÉNT VALÓ ÉRINTETTSÉG	28

Ábrajegyzék

3.1. ÁBRA - RENDVÉDELMI, IGAZSÁGÜGYI SZERVEZETEK ISMERTSÉGE	9
3.2. ÁBRA - RENDVÉDELMI, IGAZSÁGÜGYI SZERVEZETEK ISMERTSÉGE ÉLETKOR SZERINT	12
3.3. ÁBRA - ÁLDOZATTÁ VÁLÁSTÓL VALÓ FÉLELEM	14
3.4. ÁBRA - ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSÉT SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA.....	16
3.5. ÁBRA - ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSÉT SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK ALKALMAZÁSÁNAK ALAKULÁSA	17
3.6. ÁBRA - ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSÉT SZOLGÁLÓ MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA ÉLETKOR SZERINT	20
3.7. ÁBRA - ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSÉT SZOLGÁLÓ PROGRAMOKON VALÓ RÉSZVÉTEL	22
3.8. ÁBRA - ÁLDOZATSEGÍTŐ SZOLGÁLAT ISMERETE	24
3.9. ÁBRA - TÁJÉKOZOTTSÁG AZ ÁLDOZATSEGÍTŐ SZOLGÁLAT SZEREPÉRŐL	26
3.10. ÁBRA - BŰNCSELEKMÉNYEKBEN SÉRTETTKÉNT, ÁLDOZATKÉNT VALÓ ÉRINTETTSÉG	29
3.11. ÁBRA - BŰNCSELEKMÉNYEKBEN SÉRTETTKÉNT, ÁLDOZATKÉNT VALÓ ÉRINTETTSÉG LAKOSSÁGI CSOPORTOK SZERINT	29
3.12. ÁBRA - SEGÍTSÉG, TÁMOGATÁS KÉRÉSE A SÉRTETTEK RÉSZÉRŐL.....	31
3.13. ÁBRA - A HATÓSÁGOK, SZERVEZETEK ÜGYINTÉZÉSÉVEL KAPCSOLATOS ELÉGEDETTSÉG.....	32

1 Módszertan

- **Kutatás célja:** Ismételt közvélemény-kutatás AZ ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSE, ÁLDOZATSEGÍTÉS projektben megvalósított tevékenységek hatásának mérése érdekében, a lakosság tájékozottsági szintjében, elégedettségében, biztonságérzetében bekövetkezett esetleges változások feltárása a projekt megvalósítási helyszínén a lakosság körében.
- **Kutatás témakörei:**
 - rendvédelmi, igazságügyi szervezetek tevékenységének ismerte;
 - a lakosság bűncselekmények áldozatává válástól való félelmének mértéke;
 - mit tesznek, mit vállalnak a lakosok annak érdekében, hogy ne váljanak bűncselekmények áldozatává;
 - a sértetté válás megelőzése érdekében indított programok iránti érdeklődés;
 - az Áldozatsegítő Szolgálatot, annak feladatkörét érintő tájékozottság;
 - az utóbbi 3 évben bűncselekmény áldozataként, sértetteként való érintettség;
 - az áldozatok, sértettek kértek-e valahonnan segítséget;
 - az ügyintézással kapcsolatos elégedettség.
- **Információforrás:** Primer információk
- **Kutatási eljárás:** Telefonos megkérdezés kérdezőbiztosokkal
- **Kutatási módszer:** Kérdőív (38 kérdés)
- **Megkérdezés ideje:** 2014. április 11-15.
(az első felmérés időpontja 2013. június)
- **Alapsokaság:** Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében létesült Áldozatvédelmi és áldozatsegítő irodák városainak felnőtt lakossága, kb. 157000 fő
- **Mintavételi eljárás:** Rétegezett véletlen kiválasztás. Első lépésben a projektben érintett városok között a lakosságszám arányában osztottuk el a mintát, majd településenként véletlen kiválasztást alkalmaztunk.
- **Minta nagysága:** 1000 fő, az eredmények maximális hibahatára $\pm 3,1\%$ (95%-os megbízhatósági szinten). Egyes kérdéseknél a

tényleges hibahatár ettől nagyobb lehet, ha nem minden megkérdezett adott határozott választ a kérdésre.

• **Megkérdezés helye:**

Település	felnőtt lakosok száma - fő	arány	minta - db
Nyíregyháza	92416	58,8%	588
Mátészalka	14053	8,9%	89
Kisvárd	13442	8,5%	86
Tiszavasvári	10570	6,7%	67
Nyírbátor	9792	6,2%	62
Vásárosnamény	6805	4,3%	43
Fehérgyarmat	6662	4,2%	43
Záhony	3519	2,2%	22
összesen	157259	100%	1000

- **Reprezentáció:** A minta az alapsokaság arányainak megfelelően nemek, életkor, iskolai végzettség szerint reprezentatív és a mintavételnek megfelelően a települések lélekszáma szerint is arányos (a pontos megfelelést súlyozás alkalmazásával biztosítottuk, a legnagyobb alkalmazott súlyszám 3,6).

Az alábbi táblázatok a minta demográfiai jellemzők szerinti összetételét mutatják, *dőlt betűvel* feltüntettük a lakosság tényleges megoszlását is.

	18-29 év	30-49 év	50-69 év	70- év	össz.
férfi	8,6%	18,7%	14,5%	3,9%	45,6%
	<i>9,7%</i>	<i>18,4%</i>	<i>14,2%</i>	<i>3,8%</i>	<i>46,2%</i>
nő	9,3%	19,3%	17,8%	7,9%	54,4%
	<i>9,5%</i>	<i>19,0%</i>	<i>17,6%</i>	<i>7,7%</i>	<i>53,8%</i>
össz.	17,9%	38,0%	32,3%	11,8%	100%
	<i>19,2%</i>	<i>37,4%</i>	<i>31,8%</i>	<i>11,6%</i>	<i>100%</i>

felsőfokú	érettségizett	alacsonyabb	össz.
19,5%	31,1%	49,4%	100%
<i>19,5%</i>	<i>31,9%</i>	<i>48,6%</i>	<i>100%</i>

• **A minta foglalkozás szerinti megoszlása:**

aktív dolgozó, alkalmazott	aktív dolgozó, vállalkozó	munkanélküli	nyugdíjas	tanuló	egyéb	össz.
37,5%	7,2%	8,0%	34,6%	8,7%	4,1%	100%

2 Összefoglalás

- Természetesnek mondható, hogy a Megyei Rendőrkapitányságról továbbra is gyakorlatilag mindenki hallott, a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal ismertsége 70%-os, a Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatáé 63%-os, a két utóbbi adat 3%-kal haladja meg a 2013-as mérést. Mindhárom szervezet tevékenységét többen ismerik most, mint egy évvel ezelőtt, az Igazságügyi Szolgálat, illetve a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal tevékenységét 15-16%-nyian, a Rendőrkapitányságét 52%-nyian ismerik jól, utóbbi kettőnél 5-6%-os, az elsőként említettél 2%-os növekedés történt ebben a tekintetben. Ha az egyes szervezetek feladatkörét kissé ismerőket is hozzászámítjuk, a Rendőrkapitányságnál már 95%-os, a másik két szervezetnél 41-44%-os tájékozottsági arányt látunk, ami 3-6%-os növekedés az első méréshez képest.

- A lakosság alig több, mint 60%-a tart attól, hogy valamilyen bűncselekmény sértettjévé válik, egy éve ez még 70% volt, ezzel együtt azonban határozottan, mintegy 6%-kal emelkedett azok száma, akiknek erős félelmei vannak, egyötödnyien nyilatkoztak így, most tehát megosztottabb a lakosság a kérdésben.

Az áldozattá válás megelőzése érdekében továbbra is elsősorban a mindennapi szokásokkal kapcsolatos dolgokra figyelnek oda a válaszadók, az kevésbé jellemző, hogy aktív cselekvést igénylő módszert alkalmazzanak, 90-93%-nyian csak kevés értéket hordanak magukkal, idegeneket nem engedne be a lakásukba, illetve nem fogadnak idegenektől üzleti ajánlatokat, szintén sok lakosra – 75%-ra – igaz, hogy ha gyanús személyeket lát az utcán, elkerüli őket, mindezek mellett csak az érvényes a többségre – 56%-ra -, hogy késői időpontban inkább nem megy el otthonról. Minden más bűnmegelőzési módszert 50% alatti arányban alkalmaznak a megkérdezettek, 48% kerüli a zsúfolt helyeket, 40% biztonsági felszerelésekkel látta el gépjárművét (a lakosok egy része nem rendelkezik gépjárművel, ezért a biztonsági eszközökkel való felszereltség az autósokra vonatkoztatva a mértnél magasabb), 26-29%-nyian a lakásukat szerelték fel biztonsági eszközökkel, egyedül nem szoktak közlekedni, illetve utána olvastak a megfelelő bűnmegelőzési módszereknek a szakirodalomban, 15% részt vett a sértetté válás megelőzésének módszereiről tartott előadáson, a további három alternatíva kapcsán – önvédelmi képzésen való részvétel, önvédelmi fegyver vásárlása, egymást segítő közösséghez tartozás – pedig mindössze 6-9% közötti arányokat mértünk. Eléggé stabil a lakosság bűnmegelőzéshez való viszonya, bár most 8%-kal kevesebben jelezték, hogy az utcán kerülik a gyanús személyeket, ezzel szemben 7%-kal nőtt azok száma, akik egyedül nem szoktak közlekedni és 5-6%-os növekedés figyelhető meg azok számában, akik kerülik a zsúfolt helyeket, illetve biztonsági berendezéssel látták el lakásukat.

Csak a lakosság 12%-a vett részt olyan programon, mely információkat nyújtott a sértetté válás megelőzésére, további 28%-nyi válaszadó a jövőben szeretne részt venni ilyenén, azaz összesen 40%-os a téma iránti érdeklődés, ez 10%-kal haladja meg az egy évvel ezelőttit, bár a kérdésben szereplő programokon részt vettek aránya nem változott érdemben.

- A lakosság fele hallott már az Áldozatsegítő Szolgálatról, ebben a tekintetben is szignifikáns, közel 10%-os növekedést regisztráltunk az első méréshez képest. A legtöbben – egyharmadnyian - televízióból, rádióból értesültek a Szolgálatról, 13-16% a nyomtatott sajtóból, illetve az internetről, 7-9% pedig plakátokról/szórólapokról, ismerősöktől/családtagoktól, illetve valamilyen hatóságtól.

Leginkább azt gondolják az Áldozatsegítő Szolgálatról a lakosok, hogy támogatják az áldozatokat alapvető jogaik érvényesítésében, illetve tájékoztatják őket a jogaikról, kötelezettségeikről, az elérhető szolgáltatásokról, a megkérdezettek háromnegyede nyilatkozott ekképpen. Néhány százalékkal kevesebben (70%) vélekednek úgy, hogy a Szolgálat jogi segítséget nyújt az arra rászorulóknak, míg anyagi jellegű segítséget sokkal kevesebben feltételeznek, azonnali pénzügyi segély nyújtását a lakosok fele, kárenyhítést pedig mindössze 41%-nyian. A pénzügyi segítséget feltételezők aránya 10%-kal nőtt, jogi segítségnyújtást viszont 9%-kal kevesebben gondolnak, mint egy évvel ezelőtt, a három további alternatívát illetően nem tapasztaltunk jelentős változást.

- A megkérdezettek 18%-a volt az utóbbi 3 évben áldozata, sértettje valamilyen bűncselekménynek, ez nem elhanyagolható mértékű, 4%-os csökkenés egy év alatt. Legtöbben – 13% - továbbra is vagyoni elleni bűncselekménynek voltak a sértettjei, emellett pedig csak a személy elleni bűncselekmények 5%-os előfordulási aránya jelentékeny.

A sértettek közül a múlt évihez képest határozottan kevesebben, 73%-nyian nyilatkoztak úgy, hogy segítséget kértek ügyükkel kapcsolatban valahonnan, legtöbben továbbra is a rendőrségtől – szinte minden segítséget kérő sértett -, a bíróságtól/ügyészségtől, az ismerősöktől, az Áldozatsegítő Szolgálattól, illetve a családtagoktól segítséget kérők aránya 5-7%, az orvosok 3%-os, a Családsegítő Szolgálat 2%-os, az ügyvédek 1%-os adatokkal szerepelnek a sorban.

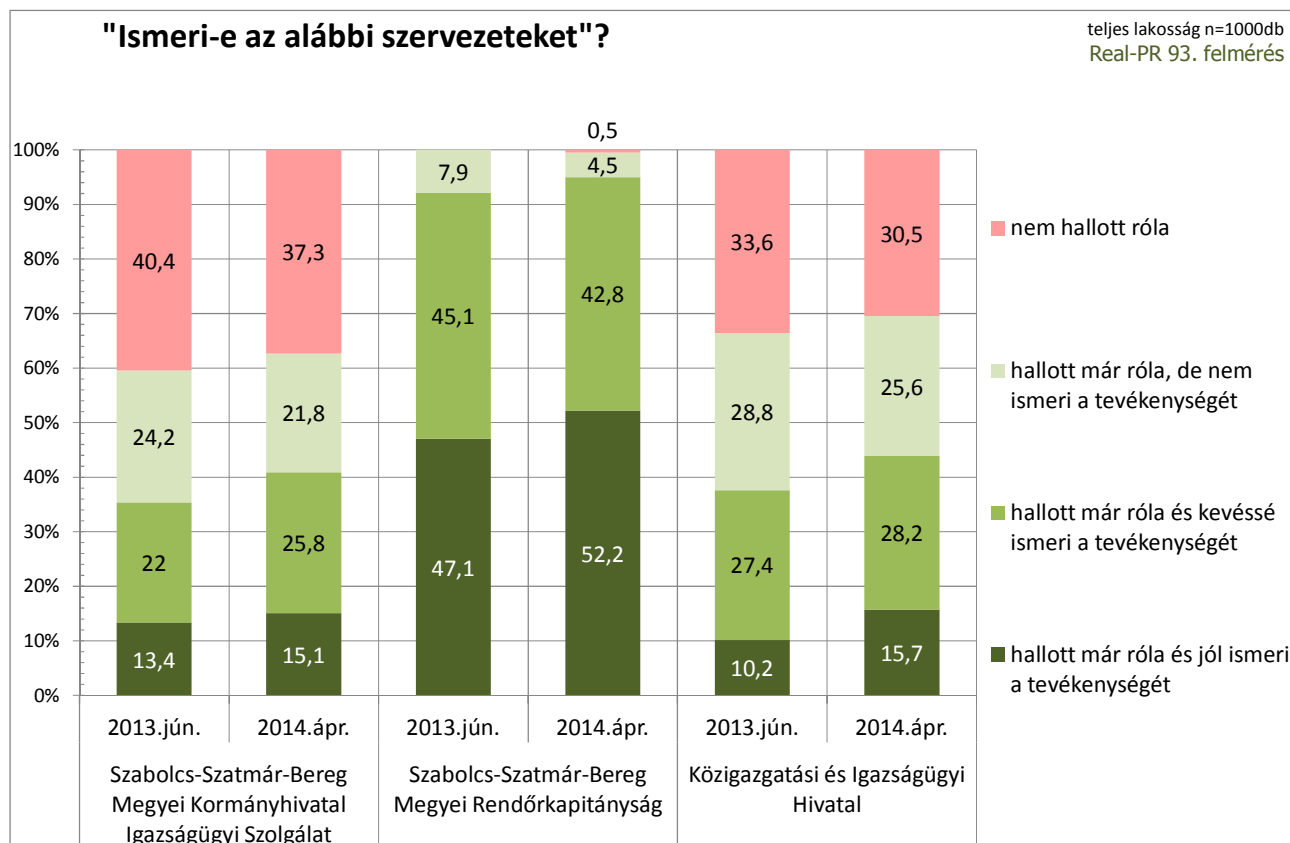
Közepesnél kissé jobb a sértettek elégedettsége azzal kapcsolatban, ahogyan az ügyüket kezelték a különböző szervek, 1-5 skálán 3,5-es átlagot mértünk, ami szignifikáns mértékben jobb, mint az egy évvel ezelőtti 3,1. A pozitív vélemények aránya 15%-kal nőtt, a negatívaké 13%-kal csökkent, most a válaszadók fele nyilatkozott elégedetten – sőt egyharmadnyian nagyon elégedettek -, míg a negatív tartalmú válaszok száma csak egynegyednyi éppúgy, mint a közepesen elégedetteké.

3 Elemzés

3.1 Rendvédelmi, igazságügyi szervezetek ismerete

• Mindhárom vizsgált szervezet tevékenységét többen ismerik most, mint egy évvel ezelőtt, a Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat, illetve a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal tevékenységét 15-16%-nyian, a Megyei Rendőrkapitányságét 52%-nyian ismerik jól, utóbbi kettőnél 5-6%-os, az elsőként említetté 2%-os növekedést figyelhetünk meg ebben a tekintetben - **3.1. ÁBRA**. Ha az egyes szervezetek feladatkörét kissé ismerőket is hozzászámítjuk, a Rendőrkapitányság vonatkozásában már 95%-os, a másik két szervezetenél 41-44%-os tájékozottsági arányt látunk, ami a rendőrség esetében 3%-os, a két további esetben 6%-os növekedést jelez az első méréshez képest. Természetesen mondhatjuk, hogy a Megyei Rendőrkapitányságról továbbra is gyakorlatilag mindenki hallott, a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal teljes ismertsége 70%-os, a Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálaté 63%-os, mindkét adat 3%-kal haladja meg a 2013-as mérést. Meg kell azonban jegyezni, hogy az utóbbi két szervezettel összefüggésben továbbra is eléggé magas – egynegyed körüli – azok száma, akik hallottak már róluk, de semmit sem tudnak a tevékenységükről – ez az arány mindhárom kérdésnél 2-3%-kal csökkent egy év alatt.

3.1. ábra

• Mindhárom szervezet ismertsége szoros kapcsolatban van a válaszadók életkorával - [3.2. ÁBRA](#). A Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatáról a legfiatalabbak és a legidősebbek hallottak leginkább – 71%-uk –, míg a két középső korcsoportban kisebb, 60% körüli ez az arány. A szervezet működését kisebb-nagyobb mértékben ismerők aránya viszont az életkor emelkedésével csökken, 30 év alatt ez 48%, 30-49 év között 44%, 50 év felett pedig 35-36%. Érdekes ugyanakkor, hogy a 70 év felettek körében vannak a legtöbben – 25%-nyian –, akik alaposan tájékozottnak tartják magukat az Igazságügyi Szolgálat tevékenységét illetően, a 30-49 éveseknél 17%, az 50-69 éveseknél 13%, a legfiatalabbaknál pedig mindössze 8% az ilyen tartalmú válaszok száma. Jól látható, hogy meredeken – a legfiatalabbak körében mért 39%-tól a legidősebbekre jellemző 11%-ig - csökken az életkor emelkedésével azok száma, akik hallottak az Igazságügyi Szolgálatról, de csak kevésbé ismerik annak munkáját. Megjegyezzük emellett, hogy 70 év felett kiemelkedően magas – 36% - azok száma, akik hallottak a szervezetről, de semmit sem tudnak a működéséről, a 30-49 éveseknél mindössze 13%, a másik két korosztályban egynegyed körüli ezek száma.

A rendőrség munkáját alaposan ismerők száma az életkor emelkedésével határozottan nő – a legfiatalabbak körében mért 43%-tól az 50-69 éveseknél tapasztalt 65%-ig –, de a legalacsonyabb adatot a legidősebbeknél látjuk, 35%-ot. Hasonló tendenciát figyelhetünk meg akkor, ha hozzászámítjuk a rendőrség munkáját kis mértékben ismerőket is, ekkor a legfiatalabbaknál mért 87%-tól az 50-69 évesekre jellemző 98%-ig terjednek az adatok, 70 év felett itt is visszaesés látszik, bár kisebb mértékű, mint az előbbi adatsornál, a legidősebbek 94%-a ismeri többé-kevésbé a Megyei Rendőrkapitányság feladatkörét. Itt meg kell jegyezni, hogy 70 év felett nagyon sokan vannak – 58%-nyian –, akik csak keveset tudnak a rendőrség munkájáról, 50-69 év között csupán egyharmadnyi, 50 év alatt 44-45% ez az arány. A legfiatalabbak között vannak a legtöbben – 13% –, akik bár hallottak a Megyei Rendőrkapitányságról, de semmit sem tudnak a tevékenységéről, 70 év felett 7%-os ez az arány, a két középső korcsoportban pedig elhanyagolható, mindössze 2%.

A Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal munkáját a 30-49 évesek ismerik leginkább, egynegyedük alaposan, a korcsoport fele többé-kevésbé. Ezzel szemben előbbi arány a többi korosztályban csupán 10% körüli, az utóbbi pedig 30 év alatt 45%, 50 év felett 34-39%. Megjegyezzük, hogy a legfiatalabbaknál a legnagyobb – 36% – azok aránya, akik hallottak az Igazságügyi Hivatalról, de csak keveset tudnak a működéséről, az idősebbeknél egynegyed körüli ezek száma. A legfiatalabb szegmensben rendkívül magas – 50% – azoknak az aránya, akik hallottak már a Hivatalról, de semmi információjuk sincs a tevékenységéről, ennek következtében az összesített ismertség is ebben a korcsoportban a legnagyobb, 95%. A két középső korosztály kétharmada, a legidősebbek fele hallott eddig a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról.

Az *alábbi táblázatban* településtípus szerint is feltüntettük a tájékozottsági adatokat. Az Igazságügyi Szolgálatot érintő tájékozottság Nyíregyházán nagyobb, itt mintegy 70%-nyian hallottak a szervezetről és 46%-nyian többé-kevésbé ismerik is annak munkáját, míg a kisebb településeken előbbi adat 53%, utóbbi pedig egyharmadnyi. Az alaposan tájékozottak számában már nincs érdemi eltérés, csak 3%-kal haladja meg a Nyíregyházán mért adat (16%) a kisvárosok-

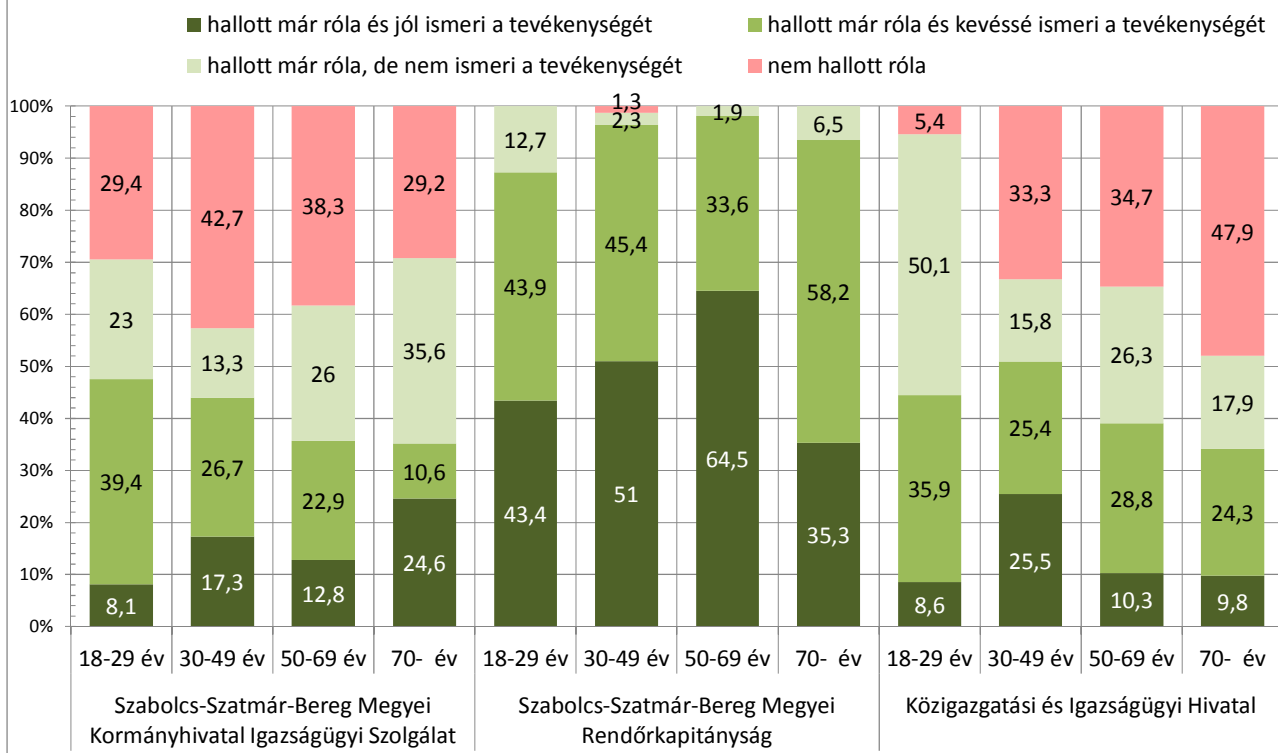
ban tapasztalt eredményt. Az előbbiekkal szemben a Megyei Rendőrkapitányság tevékenységéről a kisvárosokban élők mutatkoztak jobban informáltnak, itt 62%-nyian nyilatkoztak úgy, hogy jól ismerik a rendőrség munkáját, kisebb-nagyobb mértékben pedig gyakorlatilag mindenki tájékozott a témában, míg a megyeszékhelyen ez utóbbi eredmény 8%-kal alacsonyabb (92%), a rendőrség feladatkörét jól ismerők száma pedig 45%. A legkisebb különbségeket a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal kapcsán látjuk, mindkét településtípusban 69-70% azok aránya, akik hallottak a Hivatalról és 42-45% az annak tevékenységét kisebb-nagyobb mértékben ismerők száma. A legjelentősebb különbséget az alaposan tájékozottak számában látjuk, Nyíregyházán 19%-nyian, míg a kisebb városokban csak 11%-nyian mondták azt kérdezőbiztosainknak, hogy jól ismerik a Hivatal tevékenységét.

	Sz-Sz-B.m. Kormányhiv. Igazságügyi Sz.		Sz-Sz-B.m. Rendőr- főkapitányság		Közig. és Igazságügyi Hiv.	
	Nyíregyháza	kisebb városok	Nyíregyháza	kisebb városok	Nyíregyháza	kisebb városok
hallott már róla és jól ismeri a tevékenységét	16,4%	13,1%	45,4%	62,0%	18,8%	11,2%
hallott már róla és kevésbé ismeri a tevékenységét	29,8%	20,1%	46,4%	37,6%	26,5%	30,8%
hallott már róla, de nem ismeri a tevékenységét	23,0%	20,0%	7,4%	0,4%	24,5%	27,1%
nem hallott róla	30,7%	46,8%	0,8%	0%	30,2%	30,9%
<i>összesen</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>

3.2. ábra

"Ismeri-e az alábbi szervezeteket?" - életkor szerint

korcsoportok
Real-PR 93. felmérés

3.2 Áldozattá válás megelőzése

- A lakosok közel 40%-a nem fél attól, hogy valamilyen bűncselekmény áldozatává válik, ettől néhány százalékkal többen (42%) kissé tartanak ettől, míg a nagyon negatív attitűd aránya egyötödnyi - [3.3. ÁBRA](#). A múlt évi adatsorral összevetve érdekes változást figyelhetünk meg, a lakosság erősebb megosztottsága tapasztalható. Így egyaránt nőtt a határozott negatív (6%-kal) és a pozitív tartalmú válaszok (9%-kal) aránya, ennek megfelelően pedig jelentősen, 14%-kal csökkent azok száma, akik csak kevéssé tartanak attól, hogy bűncselekmény áldozatává váljanak, a múlt évben még az abszolút többség, ma már csak 3%-os különbségű relatív többség nyilatkozott ekképpen.

A nők sokkal inkább tartanak attól, hogy valamilyen bűncselekmény áldozatává váljanak, mint a férfiak, előbbi csoportban összesen háromnegyednyien, az utóbbiban 45%-nyian adtak negatív tartalmú választ, erős félelmei a nők harmadának, a férfiak mindössze 5%-ának vannak.

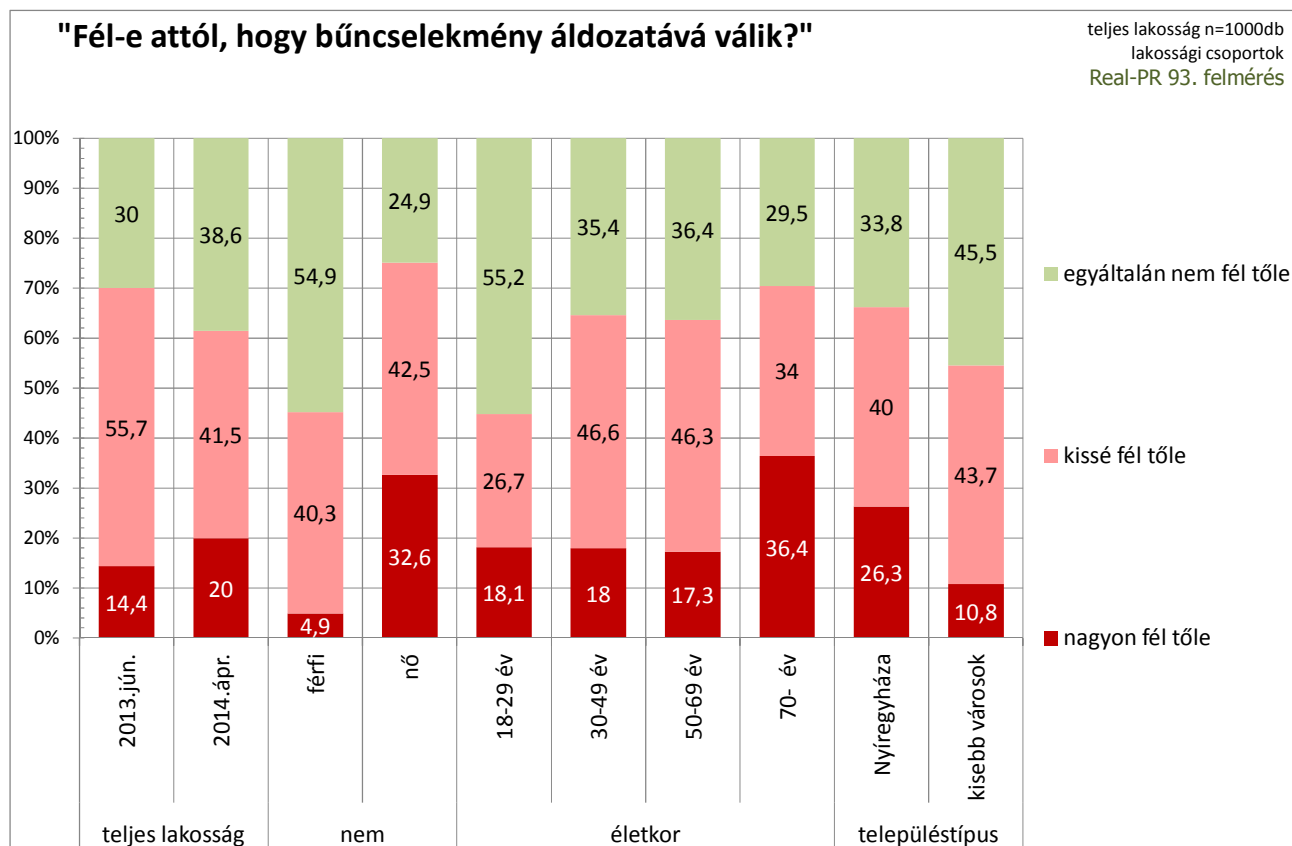
A legidősebbek körében mintegy kétszer akkora az áldozattá válástól nagyon tartók aránya (36%), mint a fiatalabb korosztályokban (17-18%), a negatív tartalmú válaszok összesített száma pedig a legfiatalabbaknál a legkisebb – 45% –, a két középső korcsoportban 64-65%, a legidősebbeknél 70%.

Jellemző eltéréseket látunk településtípus szerint is, a nyíregyháziaknak sokkal erősebb félelmei vannak a témát illetően, negyedük erősen, kétharmaduk legalább kissé fél attól, hogy valamilyen bűncselekmény áldozatává válik, a kisebb városokban előbbi arány egytizednyi, utóbbi 55%.

Figyelemre méltó, hogy nem mértünk szignifikáns vélemény-különbséget a bűncselekményben áldozatként való érintettség tekintetében, akár volt, akár nem volt ilyen személyes tapasztalatuk a válaszadóknak, egyötödnyi az erős félelemmel élők aránya, kissé nagyobb differencia mutatkozik a negatív válaszok összesített számában, a bűncselekmények áldozatai körében kétharmadnyian, a többi válaszadó közül 60%-nyian nyilatkoztak így.

Iskolázottság szerint nem mértünk érdemi vélemény-különbségeket.

3.3. ábra

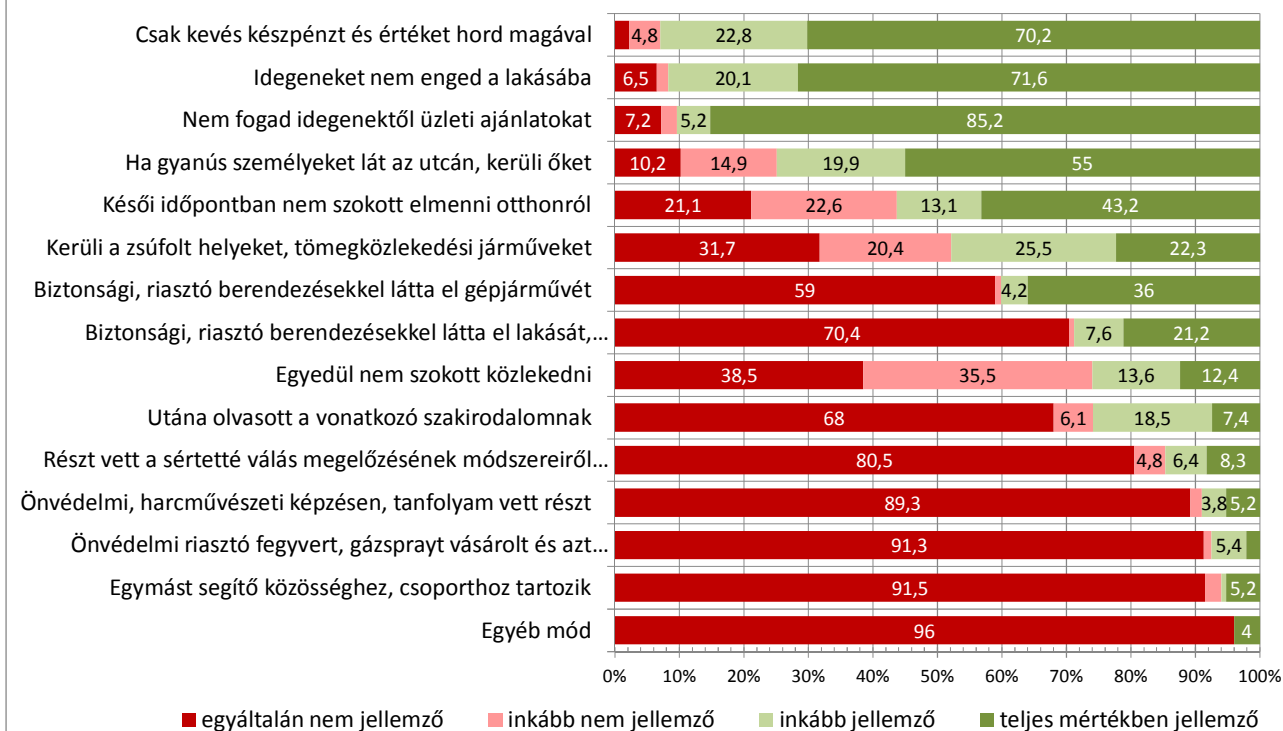
- Részletesen megvizsgáltuk, mit tesznek az emberek annak érdekében, hogy ne váljanak bűncselekmények áldozatává, sértettjévé. Összesen 14 különböző lehetséges megoldásra kérdeztünk rá és egyéb választ is elfogadtunk, a válaszok megoszlását a [3.4. ÁBRA](#) szemlélteti. Legtöbben azzal próbálják megelőzni a bűncselekményeket, hogy kevés pénzt, értéket hordanak magukkal, idegeneket nem engedne be a lakásukba, illetve nem fogadnak idegenektől üzleti ajánlatokat, ezeket a megoldásokat 90-93%-os arányban alkalmazzák a lakosok, sőt 85%-ra nagyon jellemző, hogy nem fogad ismeretlenektől üzleti ajánlatot, 70-72% pedig biztosan nem enged idegent a lakásába, illetve egyáltalán nem hord magánál komoly pénzösszeget, értéket. Szintén sok lakosra – 75%-ra – igaz, hogy ha gyanús személyeket lát az utcán, elkerüli őket, a válaszadók több, mint felére – 55%-ra – nagyon jellemző ez az odafigyelés. Mindezek mellett csak az érvényes a többségre – 56%-ra -, hogy késői időpontban inkább nem megy el otthonról, 43%-nyi lakosra jellemző ez nagyon. Minden más bűnmegelőzési módszert 50% alatti arányban alkalmazznak a megkérdezettek, 48% kerüli a zsúfolt helyeket és tömegközlekedési járműveket, 40% biztonsági fel-

szerelésekkel látta el gépjárművét, 26-29%-nyian a lakásukat szerelték fel biztonsági eszközökkel, egyedül nem szoktak közlekedni, illetve utána olvastak a megfelelő bűnmegelőzési módszereknek a vonatkozó szakirodalomban, 15% részt vett a sértetté válás megelőzésének módszereiről tartott előadáson, a további három alternatíva kapcsán – önvédelmi képzésen való részvétel, önvédelmi fegyver vásárlása, egymást segítő közösséghez tartozás – pedig mindössze 6-9% közötti arányokat mértünk. Egyéb válasz 4%-os arányban hangzott el. Az utóbb felsorolt lehetséges módszerek közül érdemes kiemelni a gépjárművek biztonságtechnika felszerelését, amit 36%-nyian alkalmaznak egyértelműen, a lakások ilyen jellegű felszerelése, illetve a zsúfolt helyek kerülése már csak 21-22%-nyi lakosra jellemző teljes mértékben, a további alternatíváknál pedig legfeljebb csupán 10% körüli ez az arány.

A negatív tartalmú válaszokat illetően ki kell emelni, hogy a lakások biztonsági berendezésekkel való ellátása a lakosok 70%-ára egyáltalán nem jellemző, ami súlyos kockázatot jelent az anyagi javakat érintő bűncselekmény áldozatává válásban. Itt megjegyezzük, hogy a gépjárművek esetében csak 59% ez az arány és idetartoznak azok is, akiknek nincs gépjárműjük, azaz ennél a kérdésnél még kedvezőbb a valós kép. Ugyancsak jelentősen növeli a bűncselekmények kockázatát, hogy 68% egyáltalán nem olvasott a témáról a vonatkozó szakirodalomban, 81% egyáltalán nem vett részt a sértetté válás megelőzésének módszereiről tartott előadáson, továbbá 90% körüli azok aránya, akikre egyáltalán nem jellemző, hogy önvédelmi riasztó fegyvert vásároltak, önvédelmi képzésen vettek részt, illetve egymást segítő közösséghez tartoznak. Jól látható, hogy elsősorban a mindennapi viselkedésükkel, szokásaikkal próbálják megelőzni a lakosok, hogy bűncselekmény áldozatává váljanak, az anyagi jellegű ráfordítással járó megelőzés már kevésbé jellemző, az aktív cselekvést igénylő módszerek alkalmazása pedig rendkívül kevésbé gyakori. Átlagosan 6,2 különböző megoldást alkalmaznak a megkérdezettek annak érdekében, hogy ne váljanak bűncselekmények áldozatává, sértettjévé.

3.4. ábra

"Mit tesz annak érdekében, hogy ne váljon bűncselekmény áldozatává?"

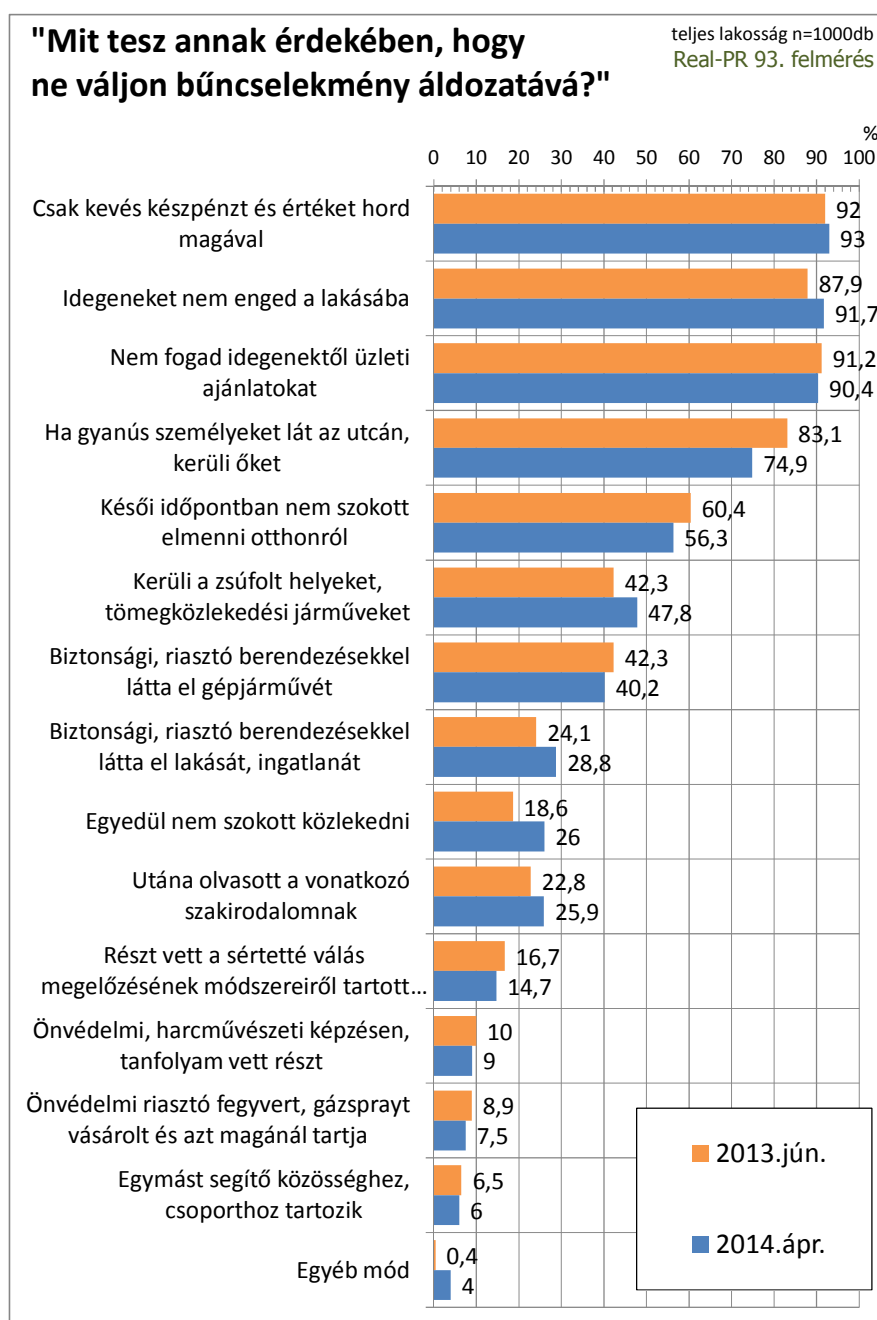
teljes lakosság n=1000db
Real-PR 93. felmérés

A 3.4. ábra adatai - %:

	egyáltalán nem jellemző	inkább nem jellemző	inkább jellemző	teljes mértékben jellemző	össz.
Egyéb mód	96,0	0	0	4,0	100
Egymást segítő közösséghez, csoporthoz tartozik	91,5	2,5	0,8	5,2	100
Önvédelmi riasztó fegyvert, gázsprayt vásárolt és azt magánál tartja	91,3	1,2	5,4	2,1	100
Önvédelmi, harcművészeti képzésen, tanfolyam vett részt	89,3	1,8	3,8	5,2	100
Részt vett a sértetté válás megelőzésének módszereiről tartott előadásokon	80,5	4,8	6,4	8,3	100
Utána olvasott a vonatkozó szakirodalomnak	68,0	6,1	18,5	7,4	100
Egyedül nem szokott közlekedni	38,5	35,5	13,6	12,4	100
Biztonsági, riasztó berendezésekkel látta el lakását, ingatlanát	70,4	0,8	7,6	21,2	100
Biztonsági, riasztó berendezésekkel látta el gépjárművét	59,0	0,9	4,2	36,0	100
Kerüli a zsúfolt helyeket, tömegközlekedési járműveket	31,7	20,4	25,5	22,3	100
Késői időpontban nem szokott elmenni otthonról	21,1	22,6	13,1	43,2	100
Ha gyanús személyeket lát az utcán, kerüli őket	10,2	14,9	19,9	55,0	100
Nem fogad idegenektől üzleti ajánlatokat	7,2	2,4	5,2	85,2	100
Idegeneket nem enged a lakásába	6,5	1,8	20,1	71,6	100
Csak kevés készpénzt és értéket hord magával	2,2	4,8	22,8	70,2	100

A múlt évi adatokkal összevetve a mostaniakat legfeljebb néhány százalékos eltéréseket látunk - [3.5. ÁBRA](#) -, azaz eléggé stabil a lakosság bűnmegelőzéshez való viszonya, magatartása, mindennapos szokásai. A legjelentősebb változás abban mutatkozott, hogy most 8%-kal kevesebben jelezték, hogy az utcán kerülnek a gyanús személyeket. Ezzel szemben 7%-kal nőtt azok száma, akik egyedül nem szoktak közlekedni és 5-6%-os növekedés figyelhető meg azok számában, akik kerülnek a zsúfolt helyeket, illetve biztonsági, riasztó berendezéssel látják el lakásukat. Ez utóbbit mindenképpen pozitív változásként kell kiemelni.

3.5. ábra

- A hét legtöbbek által alkalmazott bűnmegelőzési módszert illetően életkor szerinti elemzést is tettünk - [3.6. ÁBRA](#). Az ábrán azt tüntettük fel, hogy az egyes korosztályok hány százalékára jellemző az adott módszer alkalmazása (inkább jellemző+teljes mértékben jellemző). Mind a hét kérdésnél kimutatható különbségek vannak. Az életkor emelkedésével jelentősen nő azok száma, akik késői időpontban már nem szoktak elmenni otthonról, illetve kerülnek a zsúfolt helyeket, ennél a két kérdésnél látjuk az életkorral való legszorosabb kapcsolatot, a legfiatalabbak 17-20%-ára jellemzők ezek a szokások, a két középső korcsoportban 50% körüli adatokat mértünk, bár az 50-69 éveseknél mintegy 70% azok aránya, akik későn nem szoktak elmenni otthonról, ez az arány a legidősebbeknél már 95%, a zsúfolt helyek kerülése pedig 74%-ban jellemző 70 év felett. Ugyancsak az idősebbekre jellemző inkább, hogy kerülnek az utcán a gyanús személyeket, a 30 év alattiak kétharmadára jellemző ez az elővigyázatosság, a két középső korcsoport háromnegyedére, a legidősebbeknek viszont már a 91%-ára. Az előbbiekhöz hasonlóan szintén az idősebbek körében jellemzőbb, hogy kevés készpénzt és értéket hordanak magukkal, illetve idegeneket nem engednek a lakásukba, de ennél a két kérdésnél már minden korcsoportban igen magas, 80% feletti, sőt többnyire 90% körüli arányt mértünk, bár a legnagyobb kétségtelenül a legidősebbeknél – gyakorlatilag minden idős személyre jellemzők ezek. Ugyancsak minden korcsoportban rendkívül magas azok aránya, akik nem fogadnak idegenektől üzleti ajánlatokat, de érdekes módon ennél a kérdésnél a legfiatalabbak körében mértük a legmagasabb értéket – 100%-ot -, 30 év felett 90% körüli eredményeket adódtak. Természetesnek mondhatjuk, hogy 50 év alatt sokkal inkább jellemző a saját gépjármű biztonsági berendezéssel való ellátása, ezekben a korosztályokban 55-57%-os, míg az idősebbeknél egyötöd körüli mutatókat mértünk, ami szoros összefüggésben van az egyes korcsoportok gépjármű-használatával.

Az életkor emelkedésével együtt jellemzően nő a bűncselekmények megelőzésére alkalmazott módszerek átlagos száma, a legfiatalabbakra 5,8 különböző módszer alkalmazása jellemző (az összes alternatívát figyelembe véve), 30-69 év között 6-6,3, a legidősebbeknél 6,7 ez az átlag.

Kiegészítésképpen a *következő táblázatban* a ritkábban alkalmazott módszerek eredményeit is feltüntetjük életkor szerint. Lakásukat leginkább a 30-49 évesek látják el biztonsági felszereléssel (40%), a legfiatalabbakra jellemző elsősorban, hogy részt vettek a sértetté válás megelőzésének módszereiről tartott előadásokon (34%), illetve önvédelmi, harcművészeti képzésen, tanfolyamon (27%), az 50-69 évesekre igaz legjobban, hogy egyedül nem közlekednek (33%) és az idősebbek, azaz az 50 év felettek körében a legnagyobb azok aránya, akik utána olvastak a vonatkozó szakirodalomnak (30-34%). Megjegyezzük mindezek mellett, hogy egyetlen korcsoportban sem éri el a 10%-ot azok aránya, akik egymást segítő közösséghez tartoznának, sőt a legfiatalabb válaszadók között egyetlen ilyen sem akadt, 30 év felett 6-9% ez az arány.

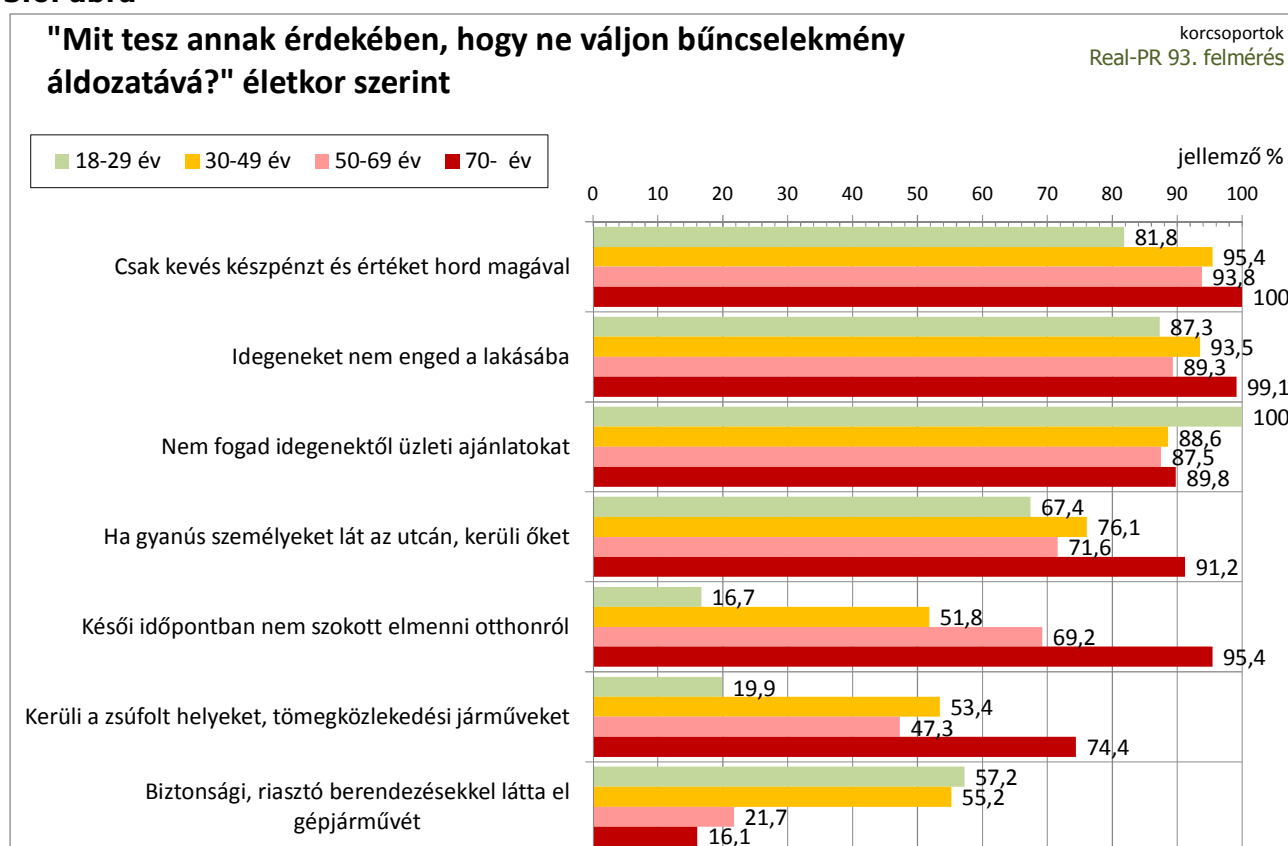
jellemzően alkalmazza a módszert	18-29 év	30-49 év	50-69 év	70- év
Biztonsági, riasztó berendezésekkel látta el lakását, ingatlanát	26,7%	39,5%	21,0%	19,4%
Egyedül nem szokott közlekedni	24,0%	22,7%	32,8%	20,9%
Utána olvasott a vonatkozó szakirodalomnak	24,4%	21,1%	29,8%	33,6%
Részt vett a sértetté válás megelőzésének módszereiről tartott előadásokon	33,6%	10,9%	11,4%	7,2%
Önvédelmi, harcművészeti képzésen, tanfolyam vett részt	26,7%	2,6%	8,5%	3,8%
Önvédelmi riasztó fegyvert, gázsprayt vásárolt és azt magánál tartja	11,3%	8,3%	5,2%	5,4%
Egymást segítő közösséghez, csoporthoz tartozik	0%	9,1%	5,9%	5,6%
Egyéb mód	0%	3,1%	5,0%	9,8%

A kisebb városokban élőkre jellemző inkább, hogy nem engednek idegent a lakásukba (97%), késői időpontban nem mennek el otthonról (61%), illetve kerülnek a zsúfolt helyeket (54%), ezzel szemben a nyíregyháziak vigyáznak arra inkább, hogy ne tartsanak maguknál nagyobb értéket (96%) – *alábbi táblázat*. Megjegyezzük azonban, hogy a szignifikáns eltérés ellenére Nyíregyházán is nagyon magas azok száma, akik nem szoktak idegent a lakásukba engedni (88%), illetve a vidékiek nagy többsége sem hord magánál nagy összegű készpénzt (89%). Érdekes módon az áldozatként való érintettség nem befolyásolja jelentősen a megelőzést, csak három kérdésnél van szignifikáns eltérés, a korábbi sértettek jobban odafigyelnek arra, hogy idegeneket ne engedjenek lakásukba és ne fogadjanak idegenektől üzleti ajánlatot (97%), továbbá kerülnek az utcán a gyanús személyeket (82%). Utóbbi arány a többi válaszadó körében 73%, az előbbi két kérdésé pedig 90% körüli, azaz ugyancsak magas. Mindkét

szegmensben 6,1-6,3 a különböző alkalmazott módszerek átlagos száma.

jellemzően alkalmazza a módszert	településtípus		Volt-e bűncselekmény áldozata?	
	Nyíregyháza	kisebb városok	Igen	Nem
Csak kevés készpénzt és értéket hord magával	95,5%	89,4%	94,3%	92,7%
Idegeneket nem enged a lakásába	87,9%	97,2%	97,3%	90,4%
Nem fogad idegenektől üzleti ajánlatokat	91,0%	89,5%	97,3%	88,9%
Ha gyanús személyeket lát az utcán, kerüli őket	73,5%	76,9%	82,1%	73,3%
Késői időpontban nem szokott elmenni otthonról	52,8%	61,3%	57,7%	55,9%
Kerüli a zsúfolt helyeket	43,6%	54,1%	47,8%	47,9%
Biztonsági berendezésekkel látta el gépjárművét	42,7%	36,4%	34,6%	41,4%

3.6. ábra

- A lakosság csak alig több, mint tizede vett részt olyan előadáson, programon, mely hasznos információkat nyújtott a sértetté válás megelőzésére, további 28%-nyi válaszadó azonban a jövőben szeretne részt venni ilyeneken, azaz összesen 40%-os a téma iránti érdeklődés - [3.7. ÁBRA](#). A múlt évi adatokhoz képest az eddigi részvételt illetően nem látunk érdemi változást, az érdeklődők száma viszont emelkedett, mégpedig közel 10%-kal, így összességében 10%-kal csökkent azok száma, akik nem vettek részt a kérdésben megfogalmazott progra-

mon és a jövőben sem tervezik azt, azaz egyáltalán nem érdeklődnek a téma iránt, jelenleg 60% ezek aránya.

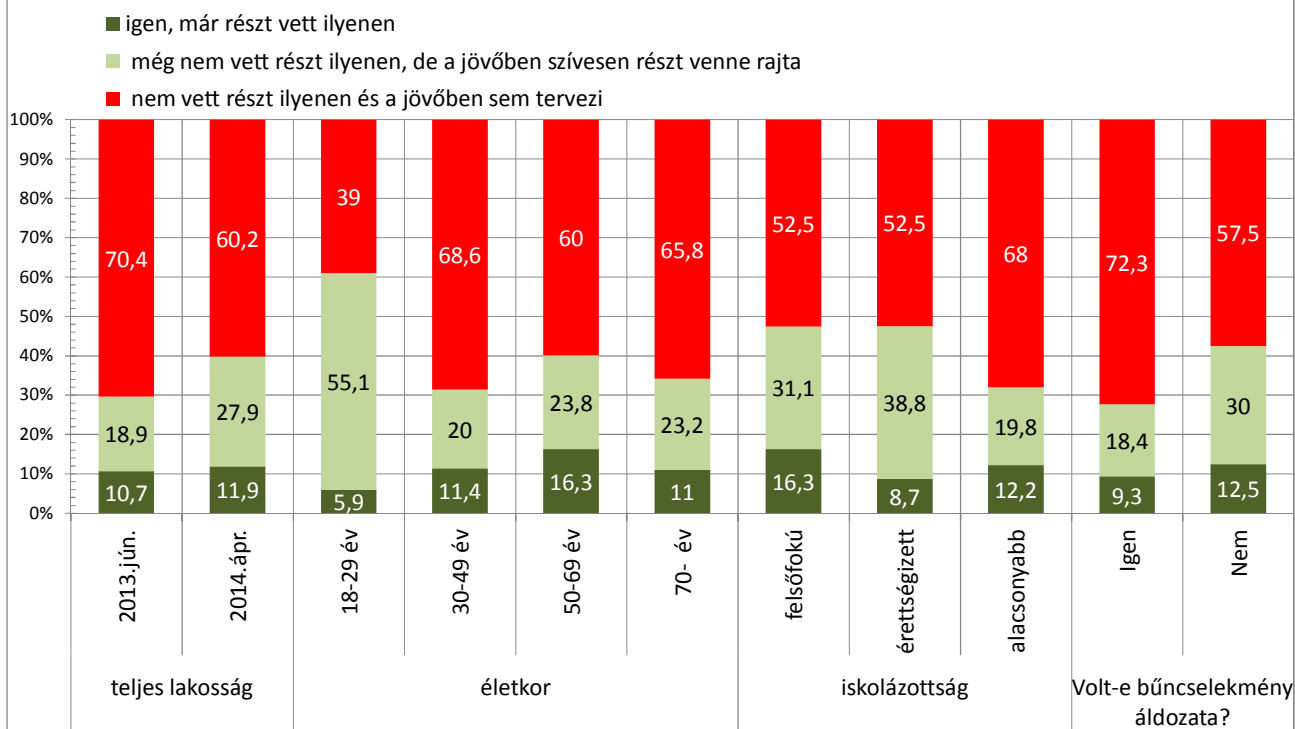
Jellemző különbségek vannak életkor és iskolázottság szerint. Az életkor emelkedésével nő azok száma, akik részt vettek már a sértetté válás megelőzését segítő programon, a legfiatalabbak körében még csak 6%, az 50-69 éveseknél már 10%-kal nagyobb ez az arány, a legidősebbek és a 30-49 évesek között pedig 11%. Érdekes módon azonban az eddigi csekély részvétel ellenére a legfiatalabbak érdeklődnek leginkább a téma iránt, abszolút többségük a jövőben szívesen részt venne ilyen jellegű rendezvényeken, míg az idősebbeknél csak 20-24% ezek száma. Így 30 év alatt csak 39%-nyi, 30 év felett viszont 60-69% az elutasító válaszok száma, 30-49 év között a legnagyobb. Iskolázottság szerint nézve a diplomások voltak eddig a legnagyobb számban az áldozattá válás megelőzését szolgáló programon – 16% -, az alacsonyabb végzettségű csoportokban 10% körüli az ilyen lakosok aránya, az érettségizetteknél a legkisebb (9%). Ugyanakkor az érdeklődést mutatók száma éppen az érettségizettek körében a legnagyobb – 39% -, így ebben a szegmensben és a felsőfokú végzettségűek körében hasonló, egyaránt 53% az elutasító válaszok száma, a legalacsonyabb végzettségűek között viszont kétharmadnyi.

A lakóhely nincs összefüggésben a kérdésre adott válaszok eredményével, a bűncselekményben sértettként való érintettség viszont igen, és érdekes módon azok nyitottabbak a téma iránt, akik nem voltak sértettjei semmilyen bűncselekménynek az utóbbi időben, ebben a körben 58%-nyian, a sértettek között 72%-nyian adtak elutasító választ kérdésünkre, az áldozattá válás megelőzését segítő programon való eddigi részvétel mindkét csoportban 10% körüli, bár a korábbi sértettek között ez is alacsonyabb kissé (9%).

3.7. ábra

"Részt vett-e olyan programokon, melyek hasznosítható információkat nyújtanak a sértetté válás megelőzésére?"

teljes lakosság n=1000db
lakossági csoportok
Real-PR 93. felmérés

3.3 Áldozatsegítő Szolgálat

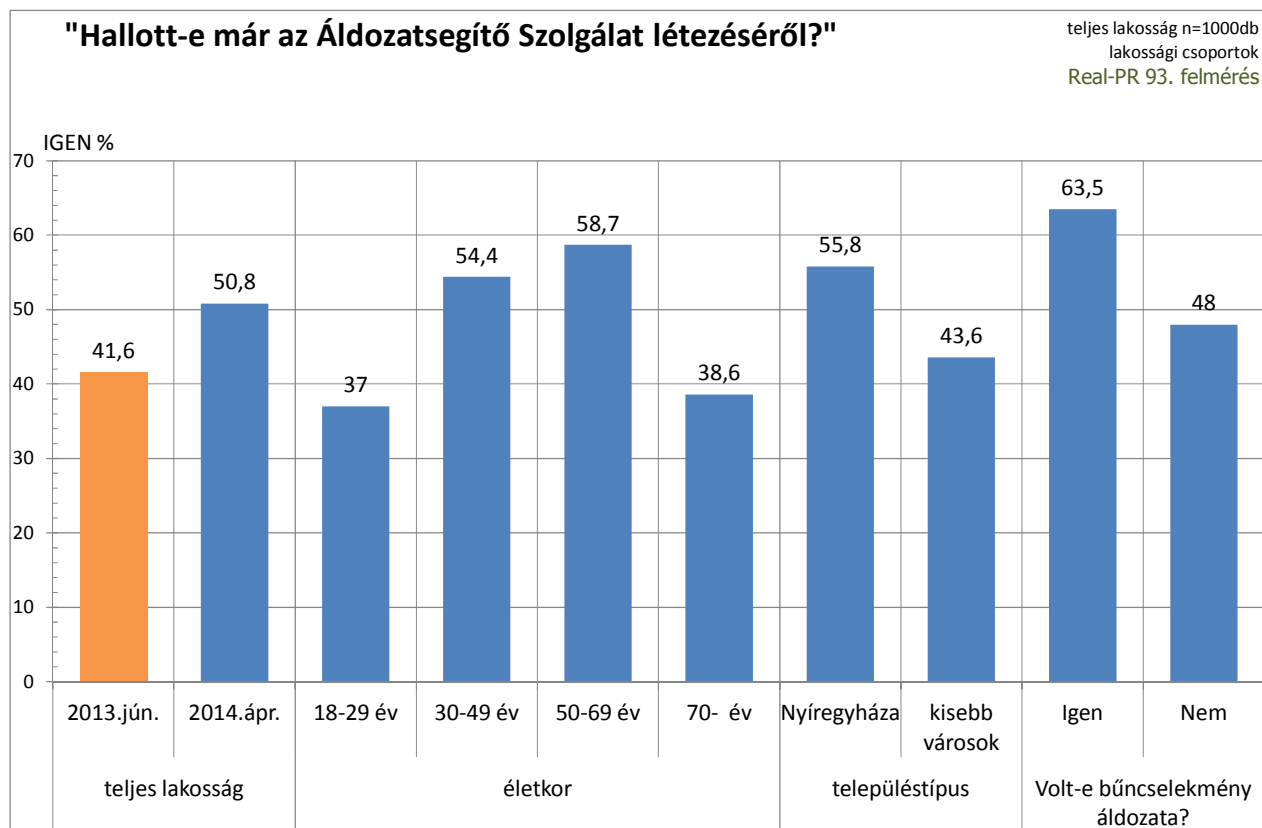
- A lakosság fele hallott már az Áldozatsegítő Szolgálat létezéséről - [3.8. ÁBRA](#) -, ez határozottan, 9%-kal magasabb adat, mint amit a múlt évi felmérésünkben tapasztaltunk, tehát érdemben nőtt a Szolgálat ismertsége a lakosság körében. Az életkor emelkedésével együtt határozottan nő a tájékozottsági mutató, a legfiatalabbak körében ez még csak 37%, az 50-69 éveseknél már közel 60%, a legidősebbeknél azonban jelentősen megtörik a tendencia, ők hasonló arányban hallottak az Áldozatsegítő Szolgálatról (39%), mint a 30 év alattiak.

Szintén érdemi különbséget látunk lakóhely szerint, a megyeszékhely lakosságának többsége hallott már a Szolgálatról (56%), a kisvárosban élők körében 44%-nyian mutatkoztak tájékozottnak a témában.

A válaszadók neme és iskolázottsága is szignifikáns összefüggésben van a kérdésre adott válaszokkal, így a nők informáltabbak (56%), mint a férfiak (45%), a végzettség szintjének emelkedésével pedig növekszik a tájékozottsági arány, a legalacsonyabb iskolázottságúak 46%-a, az érettségizettek 53%-a, a diplomások 60%-a hallott már az Áldozatsegítő Szolgálatról.

Igen jelentős eltérést látunk abban a tekintetben, hogy volt-e áldozata, sértettje a válaszadó valamilyen bűncselekménynek az utóbbi időben, ha igen, 64%-nyi, ha nem, csak 48%-nyi azok aránya, akik hallottak már az Áldozatsegítő Szolgálatról, azaz természetesnek mondhatjuk, hogy a sértettek jobban informáltak a kérdésben.

3.8. ábra

- A legtöbben, a teljes lakosság harmada elektronikus médiából – TV, rádió – értesült az Áldozatsegítő Szolgálatról, emellett viszonylag jelentősnek mondhatjuk még azok 13-16%-os arányát, akik nyomtatott sajtóból, illetve az internetről szereztek tudomást a Szolgálat létezéséről - *következő táblázat*. További négy információforrás hatékonysága 5-9%, ezek a plakátok/szórólapok, az ismerősök/családtagok, a hatóságok, illetve a hivatalos szervek, míg az ügyvédek szerepe ebben a tekintetben jelentéktelen. Természetesen egy-egy lakos több forrásból is értesülhetett a Szolgálatról, ezért nagyobb az adatsor összege, mint 51% (az Áldozatsegítő Szolgálatról értesült lakosok száma). A múlt évi adatokhoz képest leginkább az internet, a TV és rádió, illetve a nyomtatott sajtó hatékonysága növekedett, ezeknél az információforrásoknál 5-7%-kal mértünk magasabb elérési arányokat, mint 2013-ban.

„Honnan hallott az Áldozatsegítő Szolgálatról?” teljes lakosság körében, több válasz is megjelölhető	2013.jún.	2014.ápr.
• televízióból, rádióból:	26,1%	31,6%
• újságból:	10,4%	15,5%
• internetről:	6,0%	12,9%
• plakátról, szórólapról, népszerűsítő kiadványból:	9,9%	9,3%
• ismerősöktől, családtagoktól:	12,0%	8,2%
• hatóságtól:	3,3%	7,1%
• hivatalos szervektől:	2,4%	5,2%
• ügyvédtől:	0,0%	0,7%
• egyéb helyről:	0,7%	0,6%

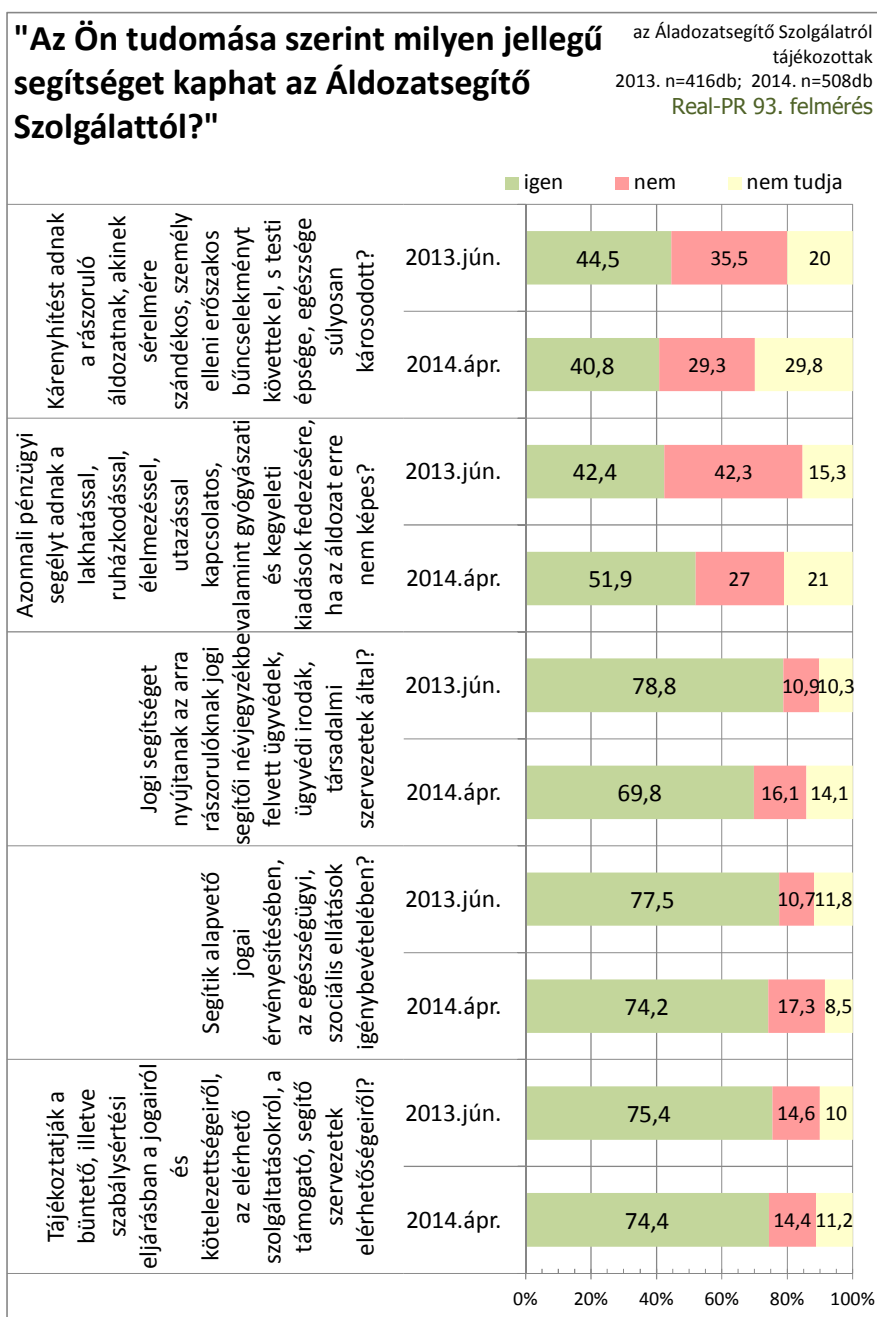
• Az Áldozatsegítő Szolgálatról értesül lakosokat megkérdeztük arról, tudomásuk szerint az áldozatok, sértettek milyen jellegű segítséget, támogatást kaphatnak a Szolgálattól. A [3.9. ÁBRA](#) szerint leginkább azt gondolják az Áldozatsegítő Szolgálatról a lakosok, hogy támogatják az áldozatokat alapvető jogaik érvényesítésében, illetve tájékoztatják őket a jogaikról, kötelezettségeikről, az elérhető szolgáltatásokról, a segítő szervezetek elérhetőségéről, a megkérdezettek háromnegyede nyilatkozott ekképpen. Néhány százalékkal kevesebben (70%) vélekednek úgy, hogy a Szolgálat jogi segítséget nyújt az arra rászorulóknak jogi segítői névjegyzékbe felvett ügyvédek, ügyvédi irodák, társadalmi szervezetek által, míg anyagi jellegű segítséget sokkal kevesebben feltételeznek, azonnali pénzügyi segély nyújtását (a lakhatással, ruházkodással, étellel, utazással kapcsolatos, valamint gyógyászati és kegyeleti kiadások fedezésére, ha az áldozat erre nem képes) a lakosok fele, kárenyhítést (annak a rászoruló áldozatnak, akinek sérelmére szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el, s testi épsége, egészsége súlyosan károsodott) pedig mindössze 41%-nyian. Előbbi három kérdésünkénél csak 14-17%, utóbbi kettőnél már 27-29% a negatív tartalmú válaszok száma, és a válaszhiányban is különbség van, a kárenyhítés kapcsán 30%-nyian, az azonnali pénzügyi segély tekintetében egyötödnyien, míg a három nem anyagi természetű segítség vonatkozásában csak 10% körüli arányban nem tudtak választ adni a megkérdezettek. A múlt évhez képest két kérdésnél látunk érdemi változást, most mintegy 10%-kal többen vélik úgy, hogy az Áldozatsegítő Szolgálat azonnali pénzügyi segélyt nyújt a lakhatással, ruházkodással, étellel, utazással kapcsolatos, valamint gyógyászati és kegyeleti kiadások fedezésére, ha az áldozat erre nem

képes, de 9%-kal kevesebben gondolják, hogy az arra rászoruló áldozatok jogi segítséget kaphatnak a Szolgáltatón keresztül.

Átlagosan 3,1 különböző segítségnyújtási formát feltételeznek a válaszadók az Áldozatsegítő Szolgálat részéről, mégpedig

egyetlen segítségnyújtási formáról sincs tudomása:	7,3%,
1 segítségnyújtási formáról van tudomása:	5,8%,
2 segítségnyújtási formáról van tudomása:	16,0%,
3 segítségnyújtási formáról van tudomása:	32,9%,
4 segítségnyújtási formáról van tudomása:	15,2%,
5 segítségnyújtási formáról van tudomása:	22,8%,
<u>összesen:</u>	<u>100,0%.</u>

3.9. ábra

Az alábbi táblázatban a teljes lakosságra vonatkoztatva is feltüntetjük az előbbi kérdéssor eredményeit.

<i>„Az Ön tudomása szerint milyen jellegű segítséget kaphat az Áldozatsegítő Szolgálattól?” a teljes lakosság körében</i>					
		igen	nem	nem tudja	összesen
Kárenyhítést adnak a rászoruló áldozatnak, akinek sérelmére szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el, s testi épsége, egészsége súlyosan károsodott?	2013.jún.	18,5%	14,7%	8,4%	41,6%
	2014.ápr.	20,7%	14,9%	15,1%	50,7%
Azonnali pénzügyi segítyt adnak a lakhatással, ruházkodással, étellemezéssel, utazással kapcsolatos, valamint gyógyászati és kegyeleti kiadások fedezésére, ha az áldozat erre nem képes?	2013.jún.	17,6%	17,6%	6,4%	41,6%
	2014.ápr.	26,4%	13,7%	10,7%	50,8%
Jogi segítséget nyújtanak az arra rászorulóknak jogi segítői névjegyzékbe felvett ügyvédek, ügyvédi irodák, társadalmi szervezetek által?	2013.jún.	32,8%	4,5%	4,3%	41,6%
	2014.ápr.	35,5%	8,2%	7,2%	50,9%
Segítik alapvető jogai érvényesítésében, az egészségügyi, szociális ellátások igénybevételeiben?	2013.jún.	32,2%	4,5%	4,9%	41,6%
	2014.ápr.	37,7%	8,8%	4,3%	50,8%
Tájékoztatják a büntető, illetve szabálysértési eljárásban a jogairól és kötelezettségeiről, az elérhető szolgáltatásokról, a támogató, segítő szervezetek elérhetőségeiről?	2013.jún.	31,4%	6,1%	4,1%	41,6%
	2014.ápr.	37,8%	7,3%	5,7%	50,8%

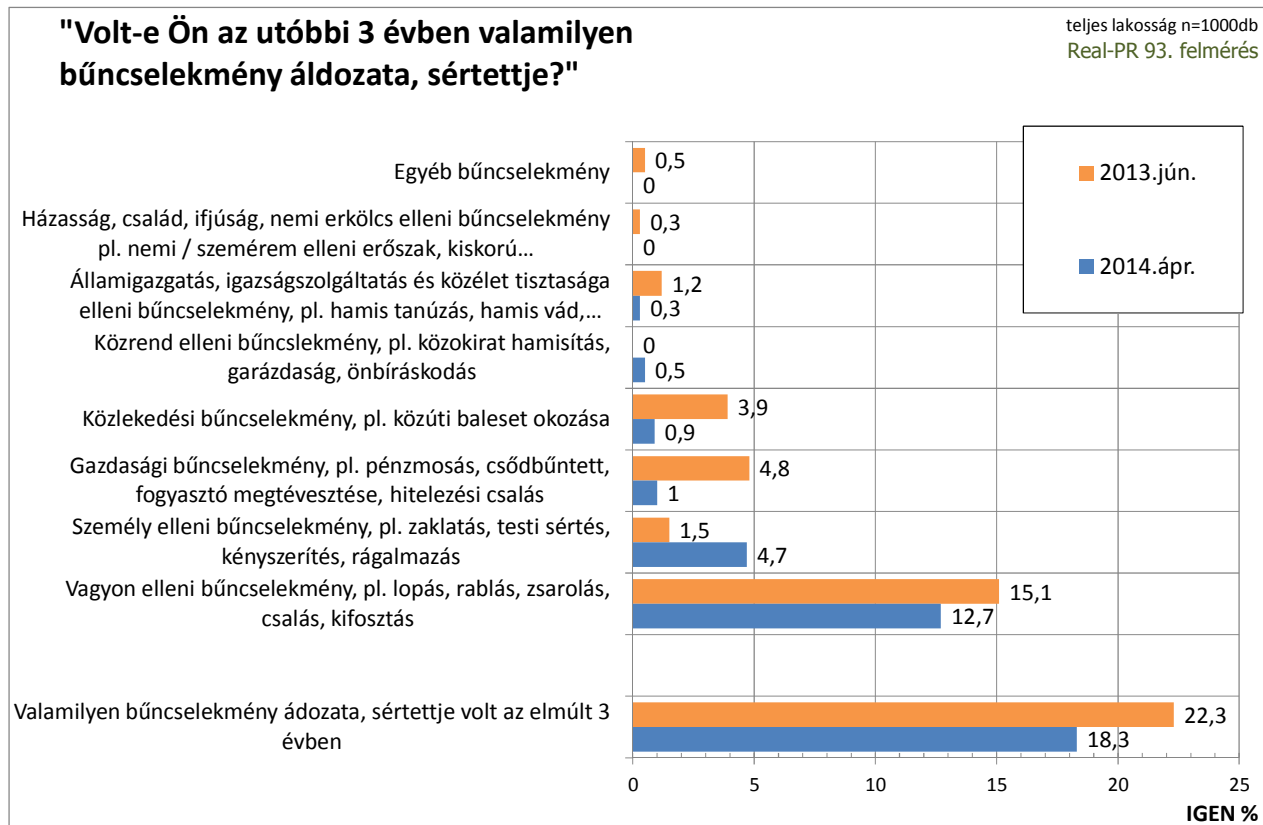
3.4 Bűncselekményekben áldozatként való érintettség

- A lakosság 18%-a volt az utóbbi 3 évben áldozata, sértettje valamilyen bűncselekménynek, ez nem elhanyagolható, 4%-os csökkenés a tavalyi méréshez képest - [3.10. ÁBRA](#). Abban a tekintetben nincs változás, hogy legtöbben – 13%-nyian – vagyon elleni bűncselekmény sértettjei voltak, de ezen kívül most csak a személy elleni bűncselekmények előfordulása jelentékeny – 5%. Az egyes ügyek kategóriáit nézve a gazdasági bűncselekményeknél látjuk a legnagyobb változást, ezek előfordulási aránya 4%-kal csökkent, a többenél legfeljebb 3%-os eltérés van a múlt évi adathoz képest. Megj.: egy-egy válaszadó több különböző bűncselekménynek is lehetett áldozata a közelmúltban, ezért nagyobb a különböző bűncselekményekhez tartozó értékek összege, mint 18%. A lakosok 16,6%-a egy, 1,7%-a két bűncselekménynek vált áldozatává, sértettjévé az elmúlt három évben.

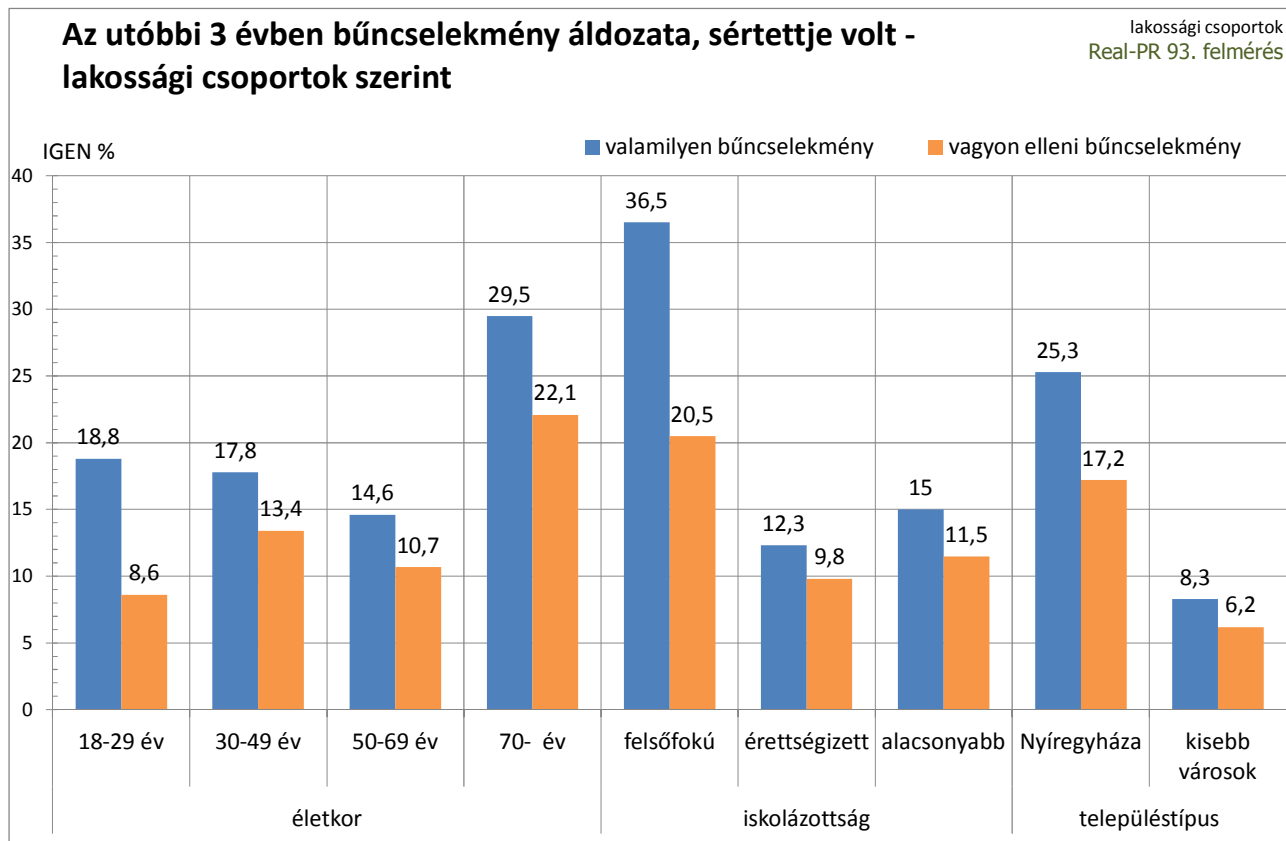
Elsősorban a 70 év felettek voltak sértettként, áldozatként érintve valamilyen bűncselekményben az utóbbi három évben, ebben a korosztályban 30% az idevonatkozó arány, míg a fiatalabbaknál csak 15-19% - [3.11. ÁBRA](#). Még jelentősebb különbséget látunk iskolázottság szerint, a diplomások körében 37% a sértettek aránya, az ettől alacsonyabb végzettségűeknél csak 12-15%. Szintén szignifikáns eltérés van lakóhely szerint, hiszen míg a megyeszékhely lakosságának negyede volt kárvallottja valamilyen bűncselekménynek a közelmúltban, a kisvárosokban mindössze 8% ez az arány. Megjegyezzük, hogy a férfiak és a nők között nem tapasztaltunk érdemi különbséget ebben a tekintetben.

A legjellemzőbb bűncselekmény-típus, a vagyon elleni bűncselekmények adatsorát nézve is kiemelhetjük a 70 év felettek és a diplomások körében mért 21-22%-os előfordulási arányt, illetve a Nyíregyházán tapasztalt 17%-os eredményt, melyek határozottan meghaladják a többi lakossági csoportra vonatkozó 10% körüli érintettséget. Ebben a kérdésben már nemek szerint is érdemi eltérés van, hiszen a férfiak 17%-a, míg a nőknek csak 9%-a volt sértettje vagyon elleni bűncselekménynek az utóbbi időben.

3.10. ábra

3.11. ábra

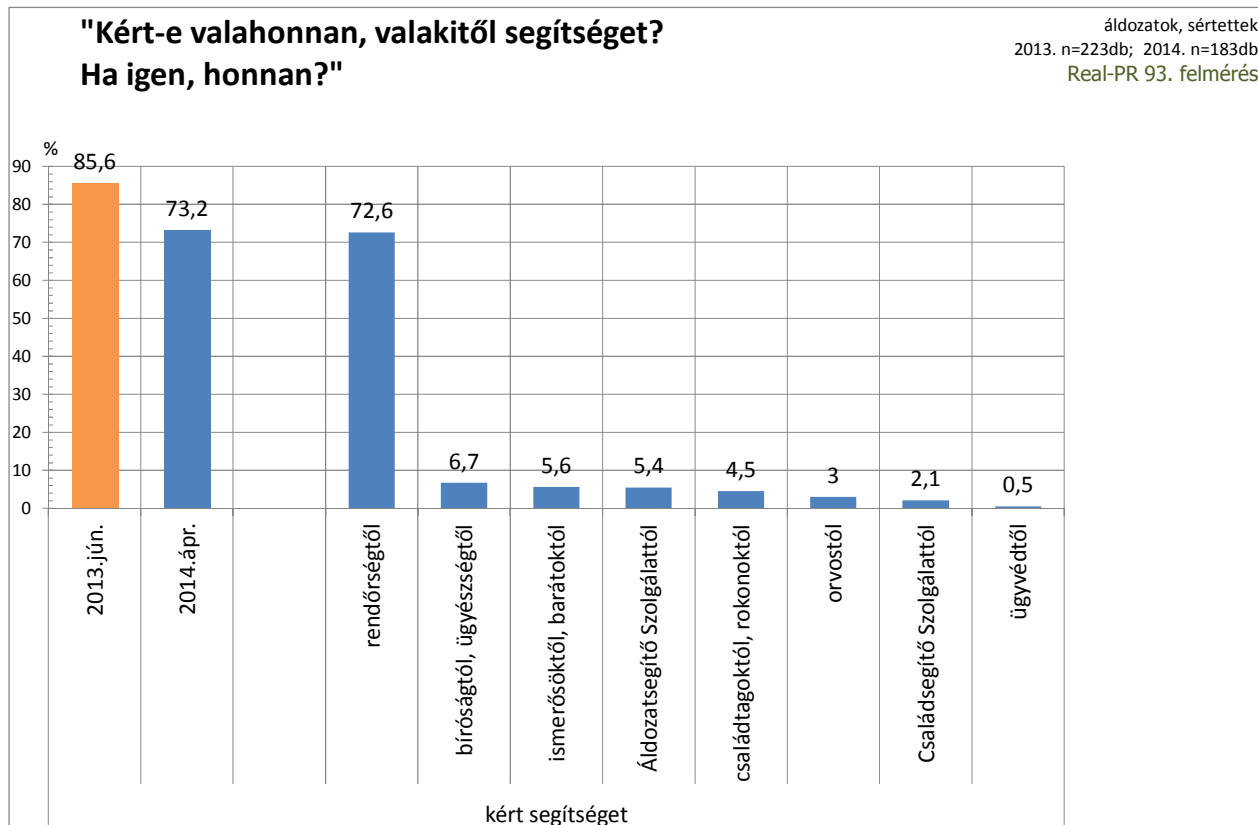
Az *alábbi táblázatban* a személy elleni bűncselekményekben sértettként való érintettség arányát is feltüntetjük lakossági csoportok szerint.

az utóbbi 3 évben áldozata, sértettje volt személy elleni bűncselekménynek										
nem		életkor				iskolázottság			településtípus	
férfi	nő	18-29 év	30-49 év	50-69 év	70- év	felsőfokú	érettségizett	alacsonyabb	Nyíregyháza	Kisebb városok
2,2%	6,8%	10,3%	2,9%	2,4%	8,3%	12,9%	2,9%	2,5%	7,3%	1,0%

- A korábbi sértettek nem egészen háromnegyede kért valahonnan segítséget, ez jelentős, 12%-os csökkenés az egy évvel ezelőtti mérés adatához képest - [3.12. ÁBRA](#). Így azt mondhatjuk, hogy a teljes lakosságra vonatkoztatva 4,9% azok aránya, akik bár sértettjei voltak valamilyen bűncselekménynek az utóbbi három évben, de sehonnan sem kértek segítséget az ügyben, sehol sem jelezték azt, a múlt évben valamelyest kisebb, 3,2% volt ez az arány.

A sértettként valahova fordulóknak szinte mindegyike segítségért fordult a rendőrséghez, emellett a bírósághoz/ügyészséghez, az ismerősökhöz/barátokhoz, az Áldozatsegítő Szolgálathoz, illetve a családtagokhoz/rokonokhoz fordulóknak 5-7%-os aránya jelentékeny, az orvosok 3%-os, a Családsegítő Szolgálat 2%-os, az ügyvédek 1%-os adatokkal szerepelnek a sorban. Egy áldozat több helyről is kérhetett segítséget, ezért nagyobb a különböző alternatívák eredményeinek összege, mint 73%, 8%-nyian két, ugyancsak 8%-nyian három, 0,5%-nyian pedig négy helyről is segítséget, támogatást kértek a bűncselekménnyel összefüggésben.

3.12. ábra

- Közepesnél kissé jobb a sértettek elégedettsége azzal kapcsolatban, ahogyan az ügyüket kezelték a különböző szervek - [3.13. ÁBRA](#) -, ezt igazolja az 1-5 skálán mért 3,5-es átlag, ami szignifikáns mértékben jobb, mint a múlt évben mért 3,1. Mindenképpen pozitívként kell kiemelni, hogy a relatív többség, a megkérdezettek harmada nagyon elégedett ügye intézésének módjával, további 16%-nyian inkább elégedettek, így összesen minden második válasz pozitív tartalmú. Ennek ellenkezőjét egynegyednyi arányban látjuk - a sértettek 14%-a nagyon, 9%-a inkább elégedetlen az ügyintézésel - és a közepes elégedettség is egynegyednyi arányban jellemző. Az átlagos eredményben bekövetkezett pozitív változás annak köszönhető, hogy a pozitív válaszok összesített száma 15%-kal nőtt, míg a negatívoké 13%-kal csökkent egy év alatt, külön kiemelendő, hogy a nagyon elégedettek száma 10%-kal növekedett.

Meg kell jegyezni a magas válaszadási arányt, csak 1% nem tudott vagy nem akart válaszolni. Ha ez utóbbiaktól eltekintünk és csak a határozott véleményeket vesszük számításba, az *alábbi táblázatban* látható megoszlást kapjuk.

	nagyon elégedetlen	inkább elégedetlen	közepesen elégedett	inkább elégedett	nagyon elégedett	összesen
2013.jún.	16,8%	22,2%	24,2%	12,1%	24,7%	100%
2014.ápr.	14,4%	9,5%	26,5%	15,9%	33,7%	100%

3.13. ábra

"Mennyire volt elégedett azzal, ahogyan az Ön ügyét kezelték a különböző szervek?"

segítséget kérő áldozatok
2013. n=191db; 2014. n=134db
Real-PR 93. felmérés

